

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **Ing. Z. A.**, zastoupeného JUDr. Milenou Kudějovou, advokátkou, se sídlem Lidická 47, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem náměstí Svobody 471/27, Praha 6, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2003, č. j. 421/3 - 251 - 5/2003 - 7542, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2006, č. j. 6 Ca 35/2004 - 31,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím Vojenského úřadu sociálního zabezpečení (dále jen „úřad“) ze dne 20. 5. 1993, č. j. 53306308964408, byl žalobci (dále jen „stěžovatel“) přiznán výsluhový příspěvek. Pro jeho přiznání a výpočet byla stěžovateli hodnocena služba v ozbrojených silách po dobu 21 roků 8 měsíců a 4 dnů, tj. 21 ukončených roků. Ke zrušení rozhodnutí o přiznání tohoto příspěvku došlo rozhodnutím ze dne 31. 8. 1995, č. j. 53306308964408, v důsledku přijetí zákona č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů, a stěžovateli byla vyloučena ze zápočtu doby činné služby rozhodné pro výpočet výsluhového příspěvku doba 7 let a 7 měsíců. Dne 23. 11. 1999 stěžovatel požádal o zpětné přiznání výsluhového příspěvku, přičemž úřad tuto žádost zamítl rozhodnutím ze dne 14. 1. 2000, č. j. 520501/259 - VÚSZ/2000. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2000, č. j. 45/3 - 2056/2000 - 3071, jímž bylo rozhodnutí úřadu ke stěžovatelově odvolání částečně změněno, zrušil

Nejvyšší správní soud pro vady řízení rozsudkem ze dne 29. 5. 2003, č. j. 7 A 181/2000 - 29.

Úřad ve věci znovu rozhodl dne 16. 10. 2003, pod č. j. 520501259/2003, přičemž stěžovatelu žádost opět zamítl, a to pro nesplnění podmínek ve smyslu § 142 a § 165 odst. 7 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, tedy že nebyl reatestován a jeho služební poměr skončil v roce 1993 podle zákona č. 76/1959 Sb. Na základě stěžovatelova odvolání se věcí zabýval žalovaný, jenž rozhodnutím ze dne 21. 11. 2003, č. j. 421/3 - 251 - 5/2003 - 7542, odvolání nevyhověl a rozhodnutí potvrdil v celém rozsahu. V odůvodnění uvedl, že zákon o vojácích z povolání v § 165 odst. 7 jednoznačně deklaruje podmínky nezbytné pro zpětné přiznání výsluhového příspěvku, jimiž jsou dobrovolná reatestace a způsobilost konat dále službu nebo trvání služebního poměru k účinnosti tohoto zákona. Odkaz na poznámku pod čarou se odvolává na Rozkaz ministra obrany č. 015/1990. Pojem reatestace se dle žalovaného objevuje v branném zákonodárství až s uvedeným ustanovením, a proto žalovaný chápe pojem reatestace výlučně ve vazbě na výše uvedený rozkaz ministra obrany. Výkladem *e ratione legis* tak lze vztáhnout dobrodiní § 165 odst. 7 zákona o vojácích z povolání jen k uvedenému odkazu pod čarou a na reatestace dle tam uvedeného rozkazu provedené, přestože podobné prověrky byly prováděny ještě podle rozkazů č. 11/1990 a č. 23/1993. Rozkaz č. 015/1990 byl vydán k provedení reatestace důstojníků a praporčíků vojenského obranného zpravodajství, kteří do ledna 1990 vykonávali službu v bývalé vojenské kontrarozvědce. Reatestování mohli být pouze vojáci z povolání, kteří byli do ledna 1990 zařazeni v bývalé kontrarozvědce a byli již dříve atestováni. Reatestace probíhaly v měsících listopadu a prosinci 1990 a v lednu 1991. Dále žalovaný uvedl, že prověřením údajů o průběhu služby vojáka mj. zjistil, že stěžovatel byl v průběhu služby vojáka z povolání zařazen v bývalé vojenské kontrarozvědce, a to až do 30. 6. 1990. Dnem 1. 7. 1990 byl vzat do dispozice náčelníka štábu praporu a tato dispozice byla ukončena rozkazem k přemístění do jiné podřízenosti dnem 20. 9. 1990. Dnem 28. 9. 1990 byl stěžovatel ustanoven do funkce náčelníka štábu praporu, a v době reatestací tak již nebyl zařazen ve vojenském obranném zpravodajství. Ve stěžovatelově osobním spisu neexistuje doklad o tom, že by byl reatestován. Jeho tvrzení, že se k reatestaci dobrovolně dostavil (dokládáné čestným prohlášením plk. v zál. J. Z. ze dne 30. 3. 2000), nelze považovat za splnění zákonné podmínky provedení reatestace. Reatestován stěžovatel nebyl, protože nebyl zařazen ve vojenském obranném zpravodajství a ani se takové jeho zařazení nepředpokládalo.

Rozhodnutí žalovaného stěžovatel napadl žalobou k Městskému soudu v Praze, v níž především tvrdil, že zamítavý výrok rozhodnutí o odvolání je v rozporu s § 165 odst. 8 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný toto ustanovení nesprávně aplikoval, protože z odkazu na poznámku pod čarou za slovem reatestován vyvodil další předpoklad pro splnění podmínek nároku na zpětné přiznání výsluhového příspěvku, a to podmínku zařazení ve funkci ve vojenském obranném zpravodajství v době reatestace. Rozkaz č. 015/1990 směřoval na ty důstojníky a praporčíky, kteří prošli atestací, byli po ní zařazeni ve vojenském obranném zpravodajství a před lednem 1990 vykonávali službu v bývalé kontrarozvědce. Nebylo přitom podstatné, zda byli tito vojáci v mezidobí přemístění k jiné složce ministerstva obrany. Stěžovatel proto tvrdí, že měl být reatestován i on sám. Dále konstatoval, že ač v době reatestací již nebyl zařazen ve vojenském obranném zpravodajství, dobrovolně se dostavil k reatestaci, což je prokázáno čestným prohlášením

plk. v záloze J. Z., které je součástí spisu. Služební orgán se v době reatestace dopustil zřejmé nespravedlnosti, protože nespravedlivě provedl výklad uvedeného ustanovení. Vojáky, příslušníky vojenského obranného zpravodajství, kteří do ledna 1990 vykonávali službu ve vojenské kontrarozvědce, posoudil pro účely zpětného přiznání výsluhového příspěvku rozdílně, a to na vojáky, kteří byli ke dni reatestace zařazeni ve vojenském obranném zpravodajství a byli reatestováni, a na vojáky, kteří takto zařazeni nebyli, a proto nebyli ani reatestováni, ač obě skupiny splňují podmínku zařazení ve vojenské kontrarozvědce do ledna 1990. Takové rozlišování je dle stěžovatele sociálně nesprávné a nepřiměřené, stejně jako neúčelné. Z těchto důvodů stěžovatel navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 8. 2006, č. j. 6 Ca 35/2004 - 31, žalobu zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí ke stěžovatelským žalobním námitkám uvedl, že se ztotožnil s jeho názorem, že předmětné zákonné ustanovení z hlediska rovnosti před zákonem přiznává výhodu dvěma skupinám osob, a to těm, kdož byli dobrovolně reatestováni a shledáni způsobilými konat službu, a dále těm, jejichž služební poměr trval ke dni účinnosti zákona o vojácích z povolání, tj. k 1. 12. 1999. S odkazem na nálezy Ústavního soudu ČSFR publikovaný pod č. 11/1992 Sbírky nálezů Ústavního soudu konstatoval, že stát může v zájmu zajištění svých funkcí určité skupině občanů poskytnout méně výhod než jiné, nesmí však postupovat libovolně. Přiznání výsluhového příspěvku se zpětně váže na reatestace, které byly uskutečněny. Rozhodující ve věci tudíž je, zda byl stěžovatel reatestován, a zda se tak stalo na základě Rozkazu ministra obrany č. 015/1990. Nejde tedy o šikanózní výklad práva, jenž by zakládal neodůvodněnou nerovnost mezi jednotlivými skupinami vojáků z povolání. Z čestného prohlášení o tom, že se stěžovatel dobrovolně dostavil k provedení reatestace, nelze dovozovat splnění podmínky uskutečněné reatestace, přičemž ani on sám netvrdí, že by reatestován byl. Nepodrobil-li se reatestaci dle příslušného rozkazu, žalovaný postupoval správně, pokud jeho žádost o zpětné přiznání výsluhového příspěvku zamítl. Pokud měl stěžovatel za to, že byl nesprávně vyloučen z reatestací, měl své námitky uplatnit v době, kdy tato situace nastala. V tomto řízení městskému soudu nepřísluší tehdejší postup služebnímu orgánu hodnotit.

Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž výslovně odkázal na § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). I nadále se domnívá, že žalovaný nesprávně aplikoval § 165 odst. 8 (správně má být uvedeno odst. 7) zákona o vojácích z povolání, neboť z odkazu na poznámku pod čarou za slovem reatestován vyvodil další předpoklad pro splnění podmínek nároku na zpětné přiznání výsluhového příspěvku, a to podmínku zařazení ve funkci ve vojenském obranném zpravodajství v době dobrovolné reatestace. Tento výklad není v souladu s rozsahem a obsahem citovaného ustanovení. To mělo na mysli podrobit reatestacím ty důstojníky a praporčíky, kteří prošli atestací, byli po ní zařazeni ve vojenském obranném zpravodajství a před lednem 1990 vykonávali službu v bývalé vojenské kontrarozvědce. Reatestován tedy měl být dle jeho názoru i stěžovatel sám, přičemž služební orgán se v době reatestací dopustil nespravedlnosti. Tu stěžovatel i v kasační stížnosti spatřuje ve skutečnostech uvedených již v žalobě (viz výše). Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě a nadále setrval na svém rozhodnutí.

Kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a kasační stížnost je přípustná, neboť stěžovatel uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodu stěžovatelem uplatněného v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 165 odst. 7 zákona o vojácích z povolání, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, vojákovi, který byl na základě dobrovolnosti reatestován a shledán způsobilým konat dále službu nebo jehož služební poměr trvá ke dni účinnosti tohoto zákona, se do doby trvání služebního poměru, rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí, započítává doba služby v rozsahu uvedeném v odstavci 7 bez přihlédnutí k vyloučení doby služby podle zvláštního právního předpisu. Pokud byl takovému vojákovi po skončení služebního poměru přiznán výsluhový příspěvek, který mu byl snížen nebo zastaven z důvodu uvedeného zvláštním právním předpisem, přiznává se výsluhový příspěvek zpětně a jeho výše se přepočte ode dne účinnosti tohoto zákona, a to za podmínek a ve výši náležející ke dni skončení služebního poměru po přičtení všech zvýšení, která by k němu náležela od tohoto dne, pokud nárok na výsluhový příspěvek nezanikl uplynutím doby nebo dosažením věku 60 let.

Poznámka pod čarou (č. 48) za slovem „reatestován“ odkazuje na Rozkaz ministra obrany č. 015/90 a usnesení branných a bezpečnostních výborů Federálního shromáždění ČSFR ze dne 18. 12. 1990 č. 47 o vyslání poslanců Federálního shromáždění ČSFR.

Z výše uvedené rekapitulace obsahu správního a soudního spisu je zřejmé, že mezi stěžovatelem a žalovaným není sporu o tom, že stěžovatel nebyl reatestován ve smyslu výše uvedeného ustanovení. Sporným zůstal jen výklad citovaného ustanovení v tom smyslu, zda jej lze přesto vztáhnout na stěžovatele.

Výkladem uvedeného ustanovení se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval a vždy setrval na názoru publikovaném pod. č. 500/2005 Sb. NSS, že reatestace prováděné ve smyslu § 165 odst. 8 (nyní odst. 7) zákona o vojácích z povolání, se vztahují pouze k rozkazu ministra obrany č. 015/90.

Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítal, že žalovaný rozšířil nesprávně podmínky nároku na zpětné přiznání výsluhového příspěvku uvedeného v předmětném ustanovení. Tato námitka není důvodná, neboť pokud se stěžovatel nepodrobil reatestaci, která je podmínkou přiznání výsluhového příspěvku (přičemž do druhé skupiny

oprávněných stěžovatel zjevně nenáleží a ani to netvrdí), není nutno zkoumat z jakého důvodu, neboť na podstatě věci by se tím nic nezměnilo. Žalovaný byl při posuzování stěžovatelovy žádosti povinen zkoumat splnění zákonných předpokladů pro zpětné přiznání výsluhového příspěvku, což učinil. V tomto řízení přitom nebyl povinen ani oprávněn zkoumat, zda stěžovatel měl být reatestován podle rozkazu č. 015/1990, neboť to nebylo předmětem řízení. Naopak rozšířil-li by okruh oprávněných nad rámec zákona i na osobu, která reatestována nebyla, postupoval by v příkrém rozporu se zákonem. Jestliže zákon předpokládá provedení reatestace, nelze jakékoli důsledky vyvozovat ze skutečnosti, že se stěžovatel k jejímu provedení toliko dobrovolně dostavil, a to již proto, že není možné hypoteticky konstruovat její výsledek. Městský soud proto správně konstatoval, že cítil-li se stěžovatel postupem služebních orgánů v době reatestací poškozen, měl se domáhat nápravy u nadřízených služebních orgánů v době jejich provádění. V současné době není hodnocení důvodů neuskutečnění stěžovatelovy reatestace relevantní. Jak s poukazem na judikaturu Ústavního soudu konstatoval již městský soud, nelze v aplikaci citovaného ustanovení žalovaným shledat ani porušení principu rovnosti občanů před zákonem, neboť určujícím kritériem pro zpětné přiznání výsluhového byla stanovena objektivní a v daném kontextu zcela racionální skutečnost – tedy (ne)provedení reatestace.

Nepodrobil-li se stěžovatel reatestaci na základě rozkazu č. 015/1990 a žalovaný zamítl jeho žádost o zpětné přiznání výsluhového příspěvku podle § 142 a § 165 odst. 7 zákona o vojácích z povolání, zákon porušen nebyl. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, odst. 7 s. ř. s., přičemž stěžovatel nebyl ve věci úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a ani z obsahu spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady převyšující rámec jeho běžné administrativní činnosti vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu